

چند نکته درباره دگزامتازون

دگزا متازون یا آنطور که بعضا گفته می شود دگزا، یکی از داروهایی است که در اشکال مختلف خود (شربت، قرص، قطره، آمپول و پماد و محلولها) یکی از پرکاربردترین داروهاست و در نتیجه ابهامات و سوالات هم پیرامون آن زیاد است.

دگزا متازون یا آنطور که بعضا گفته می شود دگزا، یکی از داروهایی است که در اشکال مختلف خود (شربت، قرص، قطره، آمپول و پماد و محلولها) یکی از پرکاربردترین داروهاست و در نتیجه ابهامات و سوالات هم پیرامون آن زیاد است.

معرفی:

دگزامتازون یک دارو از دسته کورتیکو استروئید هاست. از داروهای معروف دیگر در این دسته میتوان به بتامتازون کورتیزون پردنیزولون و هیدروکورتیزون اشاره کرد. کورتیکو استروئیدها یا همان کورتون ها دارای اثرات گسترده ای در قسمتهای مختلف بدن هستند که این اثرات گسترده همانطور که می توانند در درمان طیف زیادی از بیماریها مفید باشند، می توانند عوارض جانبی زیادی هم به جا بگذارند.

سوالات رایج:

۱- دگزامتازون چه تاثیری در اشتها و چاق کردن دارد؟

پاسخ: دگزامتازون اشتها را زیاد می کند. علاوه بر آن از طریق ایجاد تورم در بدن شما را چاق می کند. در حقیقت یکی از عوارض استفاده زیاد از کورتون ها ایجاد تورم تدریجی در بدن و افزایش میزان چربی است که باعث پف کردن فرد شده و یا علامتی به نام ماه رخ! (یعنی گرد و پف کرده شدن صورت) می شود. در نتیجه بیمار احساس میکند که چاق و قوی بنیه شده است. اما حقیقت این است که تمام کورتون ها در استفاده مکرر باعث تحلیل رفتن عضلات و پوکی استخوان می شوند. در حقیقت دگزا متازون بدن شما را رسماً به یک پفک تبدیل میکند.

۲- من هر وقت سرما می خورم تا دگزا نزنم خوب نمیشوم. چرا؟

پاسخ: اثر دگزامتازون در سرماخوردگیهای رایج بیشتر علامتی است. یعنی باعث سرکوب واکنشهای ایمنی میشود و در نتیجه علائم بیماری را میپوشاند. این قضیه در سرماخوردگی های ویروسی چندان اشکالی ایجاد نمی کند، اما در سرماخوردگیهای همراه با عفونت باکتریایی (مثلاً انواع تب دار یا همراه با گلودرد چرکی) با سرکوب ایمنی بدن، برای باکتریهای فرصتی را برای سازماندهی نیروها و تکثیر فراهم میکند و در نتیجه ممکن است چند روز بعد منجر به شعله ور شدن بیماری و حتی ایجاد عفونتهای شدید تنفسی شود

۳- آیا دگزامتازون می تواند در دوپینگ و تقویت استفاده شود؟

پاسخ: کورتونها می توانند نوعی حالت خوش آنی در فرد ایجاد کنند که به euphoria موسوم است. همچنین باعث تغییرات آنی در میزان قند خون میشوند و بصورت کوتاه مدت ممکن است برخی توانایی های جسمانی را افزایش دهند. البته این داروها در دراز مدت هم باعث پوکی استخوان و هم ضعف ایمنی بدن میشوند بنابراین مصرف مکرر آن حتی به قصد دوپینگ اثرات معکوس خواهد داشت.

نکته: دگزامتازون جزو داروهای ممنوع دوپینگ است.

۴- آیا مصرف دگزامتازون در دوران حاملگی مجاز است؟

پاسخ: دگزامتازون از نظر مصرف در حاملگی جزو گروه C است. یعنی نه جزو داروهای بی خطر است و نه جزو داروهای

خطرناک. در صورت صلاحدید پزشک در برخی موارد میتوان با قبول برخی عوارض جانبی از این دارو استفاده کرد. مصرف خودسرانه بویژه در حاملگی کاملاً ممنوع است. زیرا ممکن است باعث سرکوب غده فوق کلیه در جنین شود.

۵- من مدتهاست که با تجویز پزشک برای تسکین برخی دردهای مفصلی خود از دگزا متازون استفاده میکنم. الان احساس میکنم حال بهتری دارم. آیا میتوانم دارو را قطع کنم؟

پاسخ: یک اصل کلی در استفاده دراز مدت از کورتون داریم. میزان مصرف کورتون به تدریج زیاد میشود و موقع قطع کردن دارو هم اینکار تدریجاً صورت میگیرد. قطع تدریجی بصورت افزایش فواصل مصرف و کم کردن میزان داروی مصرف در هربار استفاده است. هیچگاه مقدار زیادی از کورتون را ناگهان مصرف نکنید یا ناگهان قطع نکنید.

موارد مصرف اساسی دگزامتازون:

۱- ضد التهاب (بخصوص در بیماریهای روماتیسمی-حساسیتهای موضعی یا عمومی-کنترل عوارض بعد از جراحیهای دندان و...)

۲- کاهش ادم مغزی یا ریوی

۳- در درمان برخی اختلالات غده فوق کلیوی

عوارض شایع و مهم مصرف کورتون:

در مصرف بصورت موضعی (به شکل پماد و قطره یا محلول): تحلیل رفتن پوست در استفاده دراز مدت، لکه افتادن روی پوست و خشکی پوست، تشدید عفونتهای قارچی

در مصرف سیستمیک (خوراکی یا تزریقی): سرخوشی، عوارض گوارشی، تشدید عفونت ها، بیخوابی، پوکی استخوان (در مصرف طولانی)، ضعف ایمنی، اختلالات هورمونی (نظیر پرمویی، اختلال عادت ماهانه) اتساع شکم و گرد شدن صورت، اختلال آنزیمهای کبدی، تحلیل عضلانی، چرب شدن پوست و تشدید آکنه، تغییرات روحی (نظیر سرخوشی بیش از حد یا تحریک پذیری عصبی)